

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бана Милосављевића 8
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286
Факс: +387 (0) 51 / 211 312
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о обављеној ревизији финансијских извјештаја
Републичке дирекције за воде Републике Српске
за период 01.01-31.12.2002. године**

Број: РВ039-03

Бања Лука, 29.09.2003. године

Извјештај Главног ревизора

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја за 2002.годину Републичке дирекције за воде Републике Српске. За наведене извјештаје одговоран је Директор Републичке дирекције за воде Републике Српске и одговорни радници Трезора који учествују у вођењу књиговодствених евиденција за Републичку дирекцију за воде РС, а наша одговорност је да на основу извршене ревизије изразимо мишљење о наведеним финансијским извјештајима.

Ревизију смо извршили у складу са ИНТОСАИ ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију у БиХ и Стандардима ревизије Републике Српске. Ови стандарди налажу да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне грешке. Ревизија укључује испитивање доказа на основу провере узорака који поткрепљују износе објелодањене у финансијском извјештају. Ревизија такође укључује ревизију финансијских трансакција, укључујући процјену усклађености са законима и прописима, као и документованост финансијских трансакција.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили обезбјеђује разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Као што је наведено под тачком 3.2.1. Извјештаја о обављеној ревизији, финансијски извјештаји Републичке дирекције за воде РС за 2002. годину, нису презентирани у формату који обезбјеђује минимум информација сагласно прописаним обрасцима из Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у РС и Рачуноводственом стандарду РС-1, те немају основна квалитативна обиљежја: разумљивост, поузданост и упоредивост из Оквира општих правила – принципа за састављање и објављивање финансијских извјештаја, која их чине употребљивим за кориснике. Како није нормативно регулисано усаглашавање аналитике и синтетике и нису обезбијеђене одговарајуће помоћне евиденције потраживања и обавеза у Систему за управљање финансијским информацијама, као и извршено усклађивање књиговодственог стања потраживања и обавеза са стварним стањем, мишљења смо да постојећи рачуноводствени систем није у довољној мјери поуздан да обезбиједи адекватну подлогу за финансијско извјештавање у 2002. години.

Потраживања за авансе у износу од 221.745,24 КМ дата у 2002. години на име одржавања црпних станица, насипа, канала и опреме РДВ књижена су као трошкови текућег одржавања у 2002. години, иако су радови изведени у 2003. години. На тај начин ефекти трансакција нису признати када су настали те су трошкови у билансу успјеха прецијењени у 2002. години и истовремено потцијењени у 2003. години, чиме је нарушено начело настанка догађаја-узрочности.

Обавезе по основу извршног судског рјешења бр. И-1044/02 од 12.12.2002. године, које су у 2003. години процијењене у износу од 50.000 КМ и пријављене по ОБК обрасцу, Републичка дирекција за воде РС није евидентирала у 2002. години. Такође обавезе по основу закупа пословног простора у Бања Луци до 20.06.2002. године (када је простор купљен) по Уговору са закуподавцем у бруто износу од 7.154 КМ, нису

исказане у 2002. години. Из тих разлога мање су исказани расходи РДВ за наведене износе у 2002. год.

За компјутерске услуге на изради софтверских рјешења за праћење плаћања и пражњење буџета и финансијско праћење уговора у вриједности 23.997,34 КМ нису испоштоване прописане процедуре из Закона о поступку набавке робе, услуга и уступању радова, јер је примијењен поступак директне погодбе без прибављене сагласности Министарства финансија.

По нашем мишљењу, осим за ефекте, које на финансијске извјештаје имају ефекти из претходних пасуса, финансијски извјештаји дају истинито и објективно финансијско и имовинско стање Републичке дирекције за воде РС на дан 31.12.2002. године, по свим материјално значајним аспектима.

Не изражавајући даље резерве у односу на дато мишљење, скрећемо пажњу на слjedeћа питања:

- (1) Попис средстава, потраживања и обавеза РДВ са стањем на дан 31.12.2002. године, који је важна подлога за израду годишњег обрачуна, није у цјелости проведен у складу са прописаном процедуром .
- (2) Републичка дирекција за воде РС није регулисала правни статус сталних средстава (црпне станице, одбрамбени насипи и ободни канали) у вриједности од 335.021.546 КМ, као и станова површине 234,90 м², чију је изградњу суфинансирала РДВ.

Бања Лука, 29.09.2003. године

Главни ревизор:

Бошко Чеко

САДРЖАЈ

1	УВОД	1
2	ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ	2
3	НАЛАЗ	3
3.1	Реализација препорука из претходног извјештаја ревизора	3
3.2	Функционисање рачуноводства и интерне контроле.....	4
3.3	Набавка роба, услуга и уступање радова.....	6
3.4	Планирање и извршење буџета	7
3.5	Биланс стања.....	10
4	ЗАКЉУЧЦИ	12
5	ПРЕПОРУКЕ	14

1 Увод

Републичка дирекција за воде Републике Српске (у даљем тексту: РДВ), која је у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, организована је и функционише у складу са одредбама Закона о министарствима ("Сл. гласник РС", број 3/97, 10/98, 18/99, 15/00 и 70/02) и Закона о водама ("Сл. гласник РС", број 10/98 и 51/01)

Осим наведених закона, функционисање и рад РДВ у 2002. години одређују и одредбе:

- Закона о буџету ("Сл. гласник РС" , број 4/00) и Закона о буџетском систему РС ("Сл. гласник РС" , број 63/02);
- Закона о извршењу буџета за 2002. годину ("Сл. гласник РС", број 8/02);
- Закона о трезору ("Сл.гласник РС", број 14/00);
- Закона о рачуноводству ("Сл. гласник РС" , број 18/99 и 62/02);
- Закона о поступку набавке робе, услуга и уступању радова ("Сл. гласник РС", број 20/01);
- Закона о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ", број 29/78, 39/85, 45/86, 57/89 и "Сл. гласник РС", број 17/93 и 3/96);
- Закона о административној служби у управи РС ("Сл. гласник РС", број 16/02, 62/02 и 38/03);
- Правилник о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета Републике, Општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова ("Сл. гласник РС", број 3/00, 19/00 и 70/01);
- Правилник о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у РС ("Сл. гласник РС", број 21/00);
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем ("Сл. гласник РС", број 37/00);
- Упутство о форми, садржају и начину попуњавања образаца за трезорско пословање буџетских корисника ("Сл. гласник РС", број 69/01 и 15/02);
- Упутство о изради годишњег обрачуна Буџета и фондова за 2002. годину ("Сл. гласник РС", број 86/02);
- Упутство о финансијском извјештавању за годишњи обрачун корисника буџета РС број 04-09-1252/03 од 18.04.2003. године;
- Општи колективни уговор ("Сл. гласник РС", број 13/98);
- Посебни колективни уговор запослених у органима државне управе ("Сл. гласник РС", број 16/98, 37/01);
- Рачуноводствени стандарди РС .
- Остали прописи (одлуке, наредбе,правилници,упутства и сл.)

РДВ врши управне и друге стручне послове одређене чланом 47. Закона о министарствима («Сл. гласник РС» , број 3/97 и 3/98), и то: предлага дугорочне и средњорочне планове и програме развоја водопривреде, спроводи политику финансирања водопривреде, стара се обезбјеђењу потребних средстава и утврђује

начин њиховог коришћења, прати реализацију планова и програма развоја водопривреде и врши контролу намјенског коришћења средстава, предлаже висину стопа доприноса и посебних водопреивредних накнада, организује функционисање водопривреде на обласном и ријечном сливу и рад канцеларија водних управа слива, предлаже критеријуме и мјерила за усмјеравање и распоређивање средстава, предлаже годишњи програм радова и финансијски план дирекције и друге послове који јој се ставе у надлежност.

Жиро рачун преко кога је РДВ пословала у 2001. години угашен је 31.12.2001. године. Од 01.01.2002. године РДВ цјелокупно пословање обавља преко јединственог рачуна трезора број 562-099-0000556-87 отвореног код Развојне банке Југоисточне Европе и 551-001-00008915-56 отвореног код Нове Бањалучке банке у Бања Луци, а главна књига РДВ чини саставни дио Главне књиге Трезора.

РДВ није директно прикључена на Централни трезор, а по територијалном принципу припада Филијали Централног трезора у Бијељини. РДВ је дужна да на основу документације попуњава обрасце о захтјевима за набавку, о групи рачуна, о групи налога за књижење, о добављачима и банкама и о личним примањима, те да их исправно попуњене и овјерене доставља надлежној филијали Централног трезора од које преузима и готовинска средства. Филијала Централног трезора Бијељина дужна је у сарадњи са Централним трезором да примљене обрасце контролише, протоколише и унесе у Систем за управљање финансијским информацијама (у даљем тексту: СУФИ систем), а Централни трезор одобрава и извршава плаћање одобрених ставки и уноси податке по свим основама у Главну књигу Трезора, из чега произилази и подијељена одговорност наведених сегмената за вођење рачуноводствених књига и састављање финансијских извјештаја ревидираног буџетског корисника.

Наша одговорност је да изразимо мишљење о финансијским извјештајима и пословању РДВ за 2002. годину.

2 Предмет, циљ и обим ревизије

Ревизија је планирана и изведена у складу са чл. 12. до 14. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске («Сл. гласник РС», број 18/99 и 39/03).

Ревизију смо планирали и извршили у складу са општеприхваћеним ревизијским стандардима и стандардима Међународне организације врховних ревизорских институција – ИНТОСАИ (које је објавио Координациони одбор институција за ревизију Б и Х у «Сл. гласнику РС», број 20/01). Ревизијски стандарди налажу да планирамо и извршавамо ревизију на начин који нам омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји и пословање не садрже материјално значајне грешке и да је пословање усклађено са законима и другим утврђеним оквирима. Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорака и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола постоји могућност да поједине материјално значајне грешке буду неоткривене.

Предмет ревизије су финансијски извјештаји РДВ за 2002. годину и усклађеност пословања са законима и подзаконским прописима у 2002. години.

Циљ ревизије је да се омогући ревизору да изрази мишљење о финансијским извјештајима РДВ за 2002. годину и усаглашености пословања РДВ са законима и подзаконским прописима у 2002. години.

Обим ревизије обухвата процјену организације и функционисања рачуноводственог система и система интерних контрола, утврђивање истинитости и реалности приказивања имовинског и финансијског стања, резултат пословања кроз утврђивање извршења буџета, усклађеност пословања са законима и подзаконским прописима, укључујући усклађеност и документованост финансијских трансакција.

Ревизија такође укључује оцјену примјене усвојених рачуноводствених стандарда и општприхваћених рачуноводствених начела, битних рачуноводствених процјена и донесених одлука руководства у ревидираном периоду.

Ревизија је обављена уз примјену одговарајућих метода и техника ревизије у просторијама РДВ у времену од 15.07. до 29.08.2003. године.

РДВ је 15.09.2003. године, у законском року, уложила примједбе на прелиминарни Извјештај о обављеној ревизији финансијских извјештаја РДВ за период 01.01. – 31.12.2002. године.

Након претходно извршеног разматрања примједби, даје се сљедеће образложење:

Оне примједбе које Главни ревизор сматра оправданим уграђене су у Извјештај о обављеној ревизији, а остале примједбе, које Главни ревизор не сматра оправданим, нису ни узете у обзир.

3 Налаз

3.1 Реализација препорука из претходног извјештаја ревизора

Ревизијом финансијских извјештаја РДВ за 2001. годину утврђене су одређене слабости и неправилности, и то да: (1) није успостављена адекватна интерна контрола, (2) процес финансијског извјештавања није организован у складу са Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у РС, (3) није враћена позајмица у износу од 370.000 КМ Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде и (4) није посвећена одговарајућа пажња планирању и процјењивању будућих трошкова.

У поступку ревизије РДВ за 2002. годину утврђено је да је наведени износ позајмице Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде враћен, а да су препоруке за отклањање осталих неправилности дјелимично реализоване у смислу да:

- је учињен извјестан помак у успостављању интерних контролних поступака доношењем Упутства о вршењу надзора и интерне контроле и именовањем Колегија интерне контроле. Проведеним активностима у домену административних контрола још увијек није обезбијеђен поуздан и прецизно дефинисан систем интерне контроле јер налази и запажања ревизије који

слиједи указују да су покушаји за отклањање неправилности у овом сегменту више формалног него суштинског карактера;

- проблеми у обликовању финансијских извјештаја за 2002. годину, у вези са примјеном Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у РС, размотрени су у тачки 3.2.2. овог извјештаја;
- захтјев за реалокацијом средстава РДВ крајем 2002. године са буџетске линије за одржавање вода на отплату обавеза из 2001. године у износу од 333.797,12 КМ (позицију која је била неспорна приликом планирања буџета) упућује ревизора на закључак да није посвећивана довољна пажња планирању и процјени појединачних буџетских позиција.

У 2002. години буџетска инспекција извршила је контролу РДВ, при чему по Записнику о извршеној контроли материјално финансијског пословања, бр. 04-5203/09 од 10.09.2002. године, нису констатоване неправилности.

3.2 Функционисање рачуноводства и интерне контроле

3.2.1. Основи *рачуноводственог система* РДВ и израде финансијских извјештаја у 2002. години базирају се на Закону о рачуноводству, Закону о буџетском систему Републике Српске, Закону о трезору, Правилнику о садржини појединих рачуна у Контном оквиру за кориснике прихода Буџета Републике, Општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова («Сл. гласник РС», број 3/00,19/00 и 70/01), Правилнику о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у РС «Сл. гласник РС», број 21/00), Упутству о изради годишњег обрачуна буџета за 2002. годину («Сл. гласник РС», бр. 86/02), те активираним Рачуноводственим стандардима РС.

Неусклађеност појединих одредби наведених прописа и постојећа поставка Система за управљање финансијским информацијама односно Главне књиге Трезора (у даљем тексту:ГКТ) утичу да:

- финансијски извјештаји за 2002. годину, који су састављени у РДВ на бази података и информација из ГКТ (пробне билансе), нису потпуни. Биланс стања и Биланс успјеха нису презентирани у формату којим се обезбјеђује минимум информација сагласно прописаним обрасцима из Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у РС и Рачуноводственом стандарду РС – 1. Како Сектор Трезора управља и контролише новчани прилив и одлив због ефикасности управљања новчаним средствима у РДВ није ни сачињен Биланс токова готовине за 2002. годину.

Такође Биланс стања нема равнотежу Активе и Пасиве, у Билансу успјеха исказани су приходи од свега 5.898 КМ, иако је задржана одредба чл. 4. Правилника о садржини појединих рачуна у Контном оквиру према којој су буџетски корисници обавезни појединачно осигурати податке о приходима; овако састављен Биланс успјеха нема основна квалитативна обиљежја: разумљивост, поузданост и упоредивост, из Оквира општих правила – принципа за састављање и објављивање финансијских извјештаја, која их чине употребљивим за кориснике.

- нема података о аналитичким евиденцијама обавеза и потраживања у помоћним књигама СУФИ, с тим да је задржано вођење ових евиденција у РДВ која нема директну конекцију у СУФИ и нема повратну информацију о неизвршеним налозима;
- није нормативно регулисано усаглашавање аналитике и синтетике и не постоје идентичне евиденције о стањима појединих билансних позиција у ГКТ и помоћним евиденцијама у књиговодству РДВ, базиране на подацима који су на прописаним обрасцима прослијеђени у ГКТ преко надлежне филијале Трезора што утиче на закључке о поузданости рачуноводственог система за ревидовани период;
- у вези са претходним, са стањем на дан 31.12.2002. године није извршено усаглашавање обавеза и потраживања РДВ, па је попис који је подлога за процјењивање ових билансних позиција обављен а да претходно није извршено усклађивање потраживања са дужницима за авансе и обавеза са повјериоцима; алтернативним поступцима у току ревизије – конфирмацијом салда нисмо могли стећи потпуна увјеравања о усклађености провјерених ставки;
- усаглашавање почетних стања са 01.01.2002. године извршено је тек 01.10.2002. године по Наредби Министарства за финансије бр.04-09-2513/02 од 29.08.2002. године, те није испоштован законом прописан рок за израду финансијских извјештаја са стањем на дан 31.12.2002. године (до 28. фебруара текуће године за претходну годину), јер су извјештаји сачињени 22.04.2003. године.

3.2.2. Иако су уочени позитивни помаци у успостављању **система интерних контрола**, што је описано у тачки 3.1. овог извјештаја, у поступку ревизије установљено је да у РДВ овај процес у 2002. години није заокружен у потпуности чиме се обезбјеђује тачност и правилност евидентирања финансијских трансакција и осигурава усклађеност са законима и прописима, те обезбјеђује заштита имовине. Уочене слабости огледају се у сљедећем:

- недостају интерна правила за регулисање појединих врста трошкова (коришћења моторних возила, репрезентације, трошкова ПТТ-осим дозвољених износа мобилних телефона) до доношења ових правила од стране Министарства - Сектора за Трезор, у смислу одредби члана 24. ст. 2. Закона о Трезору;
- није прецизирана организација кретања документације у циљу постизања аутоматске контроле извршења пословних догађаја, како је предвиђено чл. 2. Упутства о вршењу надзора и интерне контроле РДВ ;
- нису одређена лица за контролу истинитости и рачунске тачности сваке поједине књиговодствене исправе прије уноса података у књиговодство, чиме би се потврдило да су активности у РДВ правилно предузете, довршене, одобрене, плаћене и регистроване (није вршена анализа узрока нереализованих уговора из ранијих година, није потврђен пријем робе, извршење радова и услуга односно ликвидација документације: улазних фактура, обрачуна, путних налога), што је прописано и одредбама члана 61. ст.

3. и 4. Правилника о садржини појединих рачуна у Контном оквиру, а за лица која су чл. 1. Рјешења директора РДВ, број 04-470/02 од 29.10.2002. године, именована у Колегиј интерне контроле нису прецизирана појединачна задужења како се не би десило да исто лице обавља посао и врши надзорну контролу истог;

- не врши се евидентирање и праћење ствари ситног инвентара у циљу контроле над њиховом употребом;
- поступак пописа није у потпуности проведен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем («Сл. гласник РС», бр. 37/00) – у даљем тексту : Правилник о попису, јер:
 - образоване су три комисије за попис (основних средстава, потраживања и обавеза и благајне), а није именована Централна пописна комисија, која би сачинила План рада, координирала рад свих комисија и контролисала исправност и редослијед поступака што је резултирало одређеним нелогичностима у документацији о попису.
 - за значајан број ставки Пописна листа основних средстава не садржи потребне елементе из чл. 9. Правилника о попису: идентификациона обиљежја, стварне количине пописане имовине (одбрамбени насипи, канали, црпне станице), као и вриједности по појединим ставкама и синтетизоване податке, који су основа за Извјештај Комисије за попис основних средстава РДВ;
 - попис потраживања и обавеза није заснован на усклађеним и реално процијењеним износима;
 - у Пописној листи потраживања и обавеза констатована су одступања између стања обавеза по попису и књиговодствених стања: пописом нису обухваћене обавезе за бруто плате и топли оброк за 12 мјесец 2002. године, а које су по ГКТ исказане у износу од 9.930,91 КМ; пописом није обухваћена обавеза по судском рјешењу бр. И-1044/02 од 12.12.2002. године, која у том рјешењу није дата у финансијском изразу, а у 2003. години је процијењена у износу од 50.000 КМ и пријављена по ОБК обрасцу.

Због свега наведеног мишљена смо да обављени попис са 31.12.2002. године није у суштинском смислу био у потпуности облик интерног надзора и контроле. Скрећемо пажњу да је попис подлога за израду годишњег обрачуна и стога се мора посветити дужна пажња и провести исправан поступак пописа у складу са Правилником о попису и другим прописима из ове области.

3.3 Набавка роба, услуга и уступање радова

Републичка дирекција за воде РС је у 2002. години у свим случајевима набавке примјењивала институт ограниченог надметања - директне погодбе из Закона о поступку набавке робе, услуга и уступању радова. У поступку ревизије правилности

примјене наведеног закона утврђено је да је РДВ у 2002. години по Одлуци Владе РС, бр.02/1-020-2378/01 од 22.10.2001. године купила пословни простор у Бањој Луци у вриједности од 113.817 КМ, да је из средстава донације прибављена опрема у износу од 109.834 КМ, а да су путем директне погодбе реализовани послови од стране појединаца и стручних институција из области водопривреде за набавку опреме и текуће инвестиционо одржавање објеката за одбрану од поплава, израде водопривредних основа и водопривредних биланса, те израде планова за управљање водним режимом и заштите вода у вриједности од 5.427.644 КМ, на основу сагласности Министарства финансија РС по Рјешењу бр.04-7125/10 од 13.11.2001. са важењем до 2004. године.

Ревизијом је утврђено да су компјутерске услуге - израда софтверских рјешења за потребе РДВ у 2002. години извршене по уговорима о раду у поступку директне погодбе у вриједности од 23.997,34 КМ за које није прибављена сагласност Министарства финансије у складу са одредбама чл. 39. ст. 2. поменутог Закона.

3.4 Планирање и извршење буџета

3.4.1. Републичка дирекција за воде РС је у свом финансијском извјештају за 2002.год. исказала укупне приходе од 5.898,50 КМ и то:

- накнаде за воде	1.990 КМ
- приходи републичких органа и организација	3.439 КМ
- укинута буџетски приходи	469 КМ

На основу увида у податке из Главне књиге Буџета РС за 2002.год., утврђено је да наплаћени јавни приходи, по основу накнада за воде, у периоду 01.01.-31.12.2002. год. износе укупно 9.307.194 КМ од чега је по ПОМК остварено 1.524.877 КМ, а директно-путем Јединственог рачуна Трезора РС 7.782.317 КМ.

Прилив ових средстава није исказан у Билансу успјеха Републичке дирекције за воде РС, из чега произилази ограниченост у употреби овог рачуноводственог исказа за период 01.01.-31.12.2002. године, што је образложено у тачки 3.2.1. овог извјештаја.

3.4.2. Планирање буџета за 2002.год. је вршено на бази извршења буџета за период 01.01.- 30.06.2001. године.

Анализирајући проблематику планирања буџета, уочено је да првобитна пројекција за 2002.год. није у потпуности урађена на основу квалитетних инпута.

Дана 01.11.2002.год. поднијет је захтјев за реалокацију средстава у оквиру одобреног буџета, да би се том реалокацијом надомјестио недостатак средстава за измирење обавеза из ранијих година, како не би дошло до прекорачења буџетских позиција.

Реалокације су извршене уз одобрење Трезора, без одлука Владе, што није у складу са чланом 8. став 3. Закона о извршењу буџета.

У табели која слиједи, дат је приказ одобреног буџета, измијењеног реалокацијама, те оствареног, са приказом одступања у апсолутном и релативном изразу.

ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА

Републичке дирекције за путеве у периоду 01.01.-31.12.2002. год.

Рас-ход	Назив расхода	Ребаланс	Реалока-ција	Изврше-ње	Разлика 3-5	Разлика 4-5	Индекс 5/3	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6111	Бруто плате и накнаде	180.673	169.673	169.438	11.235	235	94	100
6112	Накнаде трошк.запослен.	44.000	41.000	40.992	3.008	8	93	100
6131	Путни трошкови	12.000	8.200	8.068	3.932	132	67	98
6132	Тошкови енергије	10.000	7.100	6.837	3.163	263	68	96
6133	Трошк. комуналних услуга	17.000	20.400	20.399	-3.399	1	120	100
6134	Набавка материјала	10.000	11.300	10.978	-978	322	110	97
6135	Трошк. за услуге превоза	10.000	8.900	8.882	1.118	18	89	100
6136	Закуп имовине	20.000	20.000	20.000	-	-	100	100
6137	Трош. текућег одржавања	4.493.669	4.176.472	4.176.428	317.241	44	93	100
6138	Трошк.осигурања банк..ус.	1.200	1.700	1.700	-500	-	142	100
6139	Уговорене услуге	38.000	38.000	37.890	110	110	100	100
8212	Набавка грађ.објеката	113.817	113.817	113.817	-	-	100	100
8216	Реконст.и инв.одржав.	1.246.314	1.246.314	1.226.314	20.000	-	98	98
8233	Сред.за изм.обав.из 2001.	9.506	342.303	342.303	-332.797	-	3.600	100
	УКУПНО:	6.206.179	6.205.179	6.184.046	22.133	21.133	100	100

Анализирајући проблематику извршења буџета, уочено је да буџет, у укупном износу, није у потпуности реализован - од укупно планираних 6.205.179 КМ, извршено 6.184.046 КМ јер је пролонгирано успостављање канцеларије ријечног слива за Врбас и Босну у Бањој Луци и Добоју.

Прекорачење у извршењу буџета у односу на ребалансирани буџет, уочена су на позицијама: средства за измирење обавеза из претходног периода у износу од КМ 332.797 (индекс 3600), трошкови комуналних услуга у износу од КМ 3.399 (индекс 120), трошкови набавке материјала КМ 978 (индекс 110) и трошкови осигурања и банкарска провизија КМ 500 (индекс 142).

3.4.3. Ревизијом појединих позиција исказаних у Билансу успјеха, утврђено је слиједеће:

- Ревизијом је утврђено да је РДВ на дан 31.12.2002. год. пописала потраживања за авансе који су у току 2002. год. дати по уговорима разним добављачима у укупном износу од 221.745,24 КМ, на име одржавања црпних станица, насипа, канала и остале опреме за обављање дјелатности РДВ у будућем периоду. У Извјештају пописне комисије стоји и напомена да су аванси у 2002. год. прокњижени на conto трошкова (позиција 6137), иако до 31.12.2002.год, услуге односно радови нису извршени и од тих добављача нису испостављене фактуре (ситуације).

Поменута укупна потраживања у промету главне књиге немају правилан књиговодствени третман јер нису приказана као позиција краткорочних разграничења у Билансу стања, него су књижена као трошкови текућег одржавања, иако плаћени послови нису реализовани до краја 2002. године.

Ревизијом догађаја након дана биланса утврђено је да РДВ за извршене услуге и изведене радове по наведеним уплатама из 2002. године није теретила расходе у 2003. години, односно нису евидентирани књиговодствене промјене по испостављеним фактурама (ситуацијама) у текућој 2003. години до дана ревизије у износу од 172.385,44 КМ, док за остатак износа од 49.359,80 КМ уговорени послови нису реализовани.

Слиједи закључак да су трошкови текућег одржавања у билансу успјеха прецијењени у 2002. год. и истовремено потцијењени у 2003. години у односу на стварне трошкове у износу од 221.745,24 КМ.

На тај начин ефекти трансакција нису признати када су настали, чиме је нарушено начело настанка догађаја-узрочности (акруална основа), и одредбе чл. 38. Правилника о садржини појединих рачуна у Контном оквиру за кориснике прихода Буџета Републике, Општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова.

- Расход по основу закупа, исказан у промету conta ГКТ у износу од КМ 20.000, настао је евидентирањем обавеза у ГКТ на темељу уговора о закупу који је дана 23.05.2002.год. РДВ склопила са физичким лицем – власником простора, за период од 01.01.1996.год до 31.12.1999.год. Ревизијом је утврђено да постоји уговор о закупу који је РДВ склопила 12.01.2000.год. са истим физичким лицем и за исти пословни простор, али на период од потписивања уговора, до тренутка реализације Одлуке Владе о куповини наведеног простора, по цијени од КМ 1.070,16 мјесечно. Како је до

реализације поменуте Одлуке (куповине пословног објекта) дошло 20.06.2002.год., имплицира да укупан трошак и обавеза по основу закупа овог пословног простора - нето , за РДВ у буџетској години 2002. износи 6.064 КМ, а што у ГКТ није евидентирано, као и припадајући порез у износу од 1.090 КМ, што укупно износи 7.154 КМ. До дана ревизије нису документоване нове околности у вези са насталим догађајем које евентуално указују на ослобађање обавезе и настанка трошка по овом основу у будућем периоду односно непостојање ризика у вези с тим.

- Ревизијом обрачуна и исказивања личних примања констатовано је да износ нето плате од 116.555 КМ у несразмјери са обрачунатим износима пореза и дивидендова, због неправилног књиговодственог третмана примања за три радника која су у РДВ засновала стални радни однос од 01.04.2002.год., а њихове нето плате (за мјесец јуни 2002. године) у износу од 1.224 КМ су класификоване као остале непоменуте услуге.

Из наведеног слиједи да у ГКТ и Билансу успјеха за 2002. год. РДВ није приказала износ расхода односно обавеза текуће буџетске године од 7.154 КМ, а износ расхода од 1.224 КМ није правилно класификовала према пословним догађајима, у складу са чл. 35-41. Правилника о садржини појединих рачуна у Контном оквиру за кориснике прихода Буџета Републике, Општина, и градова, буџетских фондова и фондова.

3.5 Биланс стања

Финансијски извјештај – биланс стања РДВ са 31.12.2002.год. састављен је на основу евиденција извршених у Главној књизи трезора и пробног биланса од 22.04.2003.

Активна:

3.5.1. Стална средства РДВ на дан 31.12.2002. године су исказана у Билансу стања у вриједности од:

- стална средства	432.139.458 КМ
- исправка вриједности сталних средстава	46.107.817 КМ
- неотписана вриједност сталних средстава	386.031.641 КМ

- У оквиру позиције сталних средстава, поред средстава набављених од момента настанка РДВ, за шта постоје подаци о поријеклу у виду улазних фактура, исказана су и средства која су Законом о водама дата на управљање РДВ, а представљају објекте и опрему који су директно у функцији дјелатности за коју је регистрована РДВ. Укњижба поменутих средстава у званичну књиговодствену евиденцију РДВ извршена је на бази укупно процијењене вриједности у износу 335.021.546 КМ од стране Комисије са 31.12.2001. године (црпне станице 31.814.437 КМ, одбрамбени насипи

160.163.238 КМ и ободни канали 143.043.871 КМ), а на основу Рјешења директора РДВ о упису основних средстава, број 01-674/01 од истог датума.

- Ревизијом је утврђено да до данас није дефинисан правни статус ових средстава (РДВ нема документацију о томе на коме се води право располагања) . Према образложењу лица одговорног за правне послове РДВ је у 2003. години покренула иницијативу за укњижбу права располагања јавним добрима код Републичке управе за имовинско-правне и геодетске послове, о чему нема писмених трагова.
- У поступку ревизије увидом у к.к. извадак бр. 1080 утврђено је право располагања са 1/1 РДВ на к.ч. 512 на стамбено-пословној згради површине 592 м² и земљиште уз зграду површине 488 м² док је пописом приказана површина од 1180 м² (више за 100 м²), без вриједности и пописа квадратуре грађевинског објекта, који је на њему лоциран. По Билансу стања и ГКТ није исказана позиција грађевинског земљишта, већ је исказана вриједност зграде у износу од 1.353.272,08 КМ. На исти начин књиговодствено је евидентирано и земљиште и објекат у Бања Луци у вриједности од КМ 113.817. **Овакв књиговодствени третман земљишта није у складу са Правилником о садржини појединих рачуна у Контном оквиру за кориснике прихода Буџета Републике, Општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова и рачуноводственим стандардима и доводи до неправилног утврђивања основице за обрачун амортизације, што није у складу са Рачуноводственим стандардом РС – 16 тачка 45.**
- У поступку ревизије утврђено је да од укупних станова РДВ, обухваћеним пописом на дан 31.12.2002. године и књиговодствено евидентираним у износу од 390.213,04 КМ, укњижено код Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове свега 45 м², док за остале станове, које је суфинансирала РДВ - површина од 234,90 м² још увијек није укњижена у катастар непокретности. Нерегуларности у набавци станова РДВ образложене су у Извјештају Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске за 2000. год., број РВ 040/01 од 21.12.2001. године. Према образложењу лица одговорног за правне послове РДВ није у могућности да изврши укњижбу наведених станова као непокретности у државној својини за дио који је суфинансирала РДВ јер Јавно правобранилаштво није извршило овјеру уговора, што је предуслов за овјеру истих пред Општинским судом у Бијељини и укњижбу станова. У вези с тим, РДВ је 14.05.2003. године упутила Републичком јавном правобранилаштву Захтјев за овјеру или давање мишљења на уговоре по којима су изграђени станови, под бројем 01-231/03, на шта до данас није одговорено.

3.5.2. Поређењем кореспондирајућих књижења у вези са набавком средстава утврђено је да износ од 13.368,09 КМ, по ситуацији Одјељења за стамбено комуналне послове, није евидентиран у класи Меморандумске евиденције о капиталним трансакцијама, односно нису извршена срањења, како налажу правила из чл. 51. Правилника о садржини појединих рачуна у Контном оквиру за кориснике прихода Буџета Републике, Општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова.

3.5.3. Због неправилног третмана авансних уплата у 2002. години по уговорима у активи Биланса стања РДВ са 31.12.2002. године мање су исказана краткорочна потраживања у укупном износу од 221.745,24 КМ, што је образложено уз тачку 3.4. овог извјештаја.

Пасива:

3.5.4. Ревизијом ставки Пасиве исказаних у Билансу стања на дан 31.12.2002. године, у односу на прописане оквире и критеријуме утврђено је слиједеће:

- По пробном билансу из ГКТ на позицији обавеза према добављачима био је исказан дуговни салдо у износу од 18.606,77 КМ, јер је у дуговом промету овог конта остао аванс од 20.000 КМ, који до 31.12.2002. год. није прекњижен у ГКТ на одговарајући конто. Приликом уноса података у Биланс стања на дан 31.12.2002.год. наведени износ је исказан на позицији потраживања за унапријед плаћене робе и услуге;
- Пописом са стањем на дан 31.12.2002. године су обухваћене обавезе у износу од 13.368 КМ према Одјељењу за стамбено-комуналне послове СО Бијељина, које нису приказане у ГКТ;
- Обавезе по основу извршног судског рјешења бр. И -1044/02 од 12.12.2002. године, нису евидентиране у 2002. години. У поменутом рјешењу обавеза није дата у финансијском изразу, али је РДВ била у обавези да у складу са К-47 Оквира за састављање и представљање финансијских извјештаја обавезе вреднује у износу који очекује да ће платити. Ревизијом догађаја након дана биланса утврђено је да је у 2003. години обавеза процијењена у износу од 50.000 КМ и пријављена по ОБК обрасцу.

4 Закључци

Проведени поступци ревизије финансијских извјештаја Републичке дирекције за воде РС за 2002. годину упућују на сљедеће закључке:

4.1. Новине у увођењу система трезора и јединственог трезорског рачуна у 2002. години у циљу обезбјеђења транспарентности државних рачуна и унапређења управљања јавним расходима отвориле су нека питања у функционисању рачуноводственог система и састављања финансијских извјештаја буџетских корисника. Укидањем рачуна РДВ и прелазак на трезорско пословање посредством надлежне филијале Трезора у почетној фази (без директне конекције на СУФИ и отежане повратне информације о књижењу финансијских

трансакција) утицало је у одређеној мјери на смањење степена поузданости рачуноводственог система у 2002. години. Томе је допринијела непотпуност нормативне регулативе у вођењу аналитичких евиденција, усаглашавању аналитике и синтетике и усклађивању књиговодственог стања потраживања и обавеза са стварним стањем, а непровођењем ових радњи није обезбијеђена адекватна подлога за финансијско извјештавање у 2002. години.

- 4.2. Накнадни поступци усаглашавања почетних стања буџетских корисника, књиговодствених евиденција, прекњижавања и закључивања ГКТ и кашњења у изради пробне билансе утицали су на значајна закашњења у изради финансијских извјештаја РДВ за 2002. годину, што није у складу са чл. 53. Закона о буџету и чл. 60. Закона о буџетском систему, као и рачуноводственим прописима и стандардима.
- 4.3. Поред кашњења, финансијски извјештаји РДВ састављени по прописима о буџетком рачуноводству и извјештавању, чија је примјена била обавезујућа у 2002. год., нису потпуни и немају основна квалитативна обиљежја рачуноводствених исказа.
- 4.4. Иако су покушаји успостављања система интерне контроле РДВ у 2002. години евидентни у односу на претходна разматрања ревизије у 2001. години, мишљења смо да још увијек овај систем није на адекватном нивоу у функцији ефикасног пословања. Утисак ревизије је, да су недостаци у функционисању интерне контроле, прије свега, резултат недовољног схватања значаја успоставе интерних контрола.
- 4.5. Попис средстава, потраживања и обавеза РДВ са стањем на дан 31.12.2002. године није у цјелости проведен по одредбама Закона о рачуноводству, Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и другим прописаним правилима.
- 4.6. Поједине набавке у 2002. години нису проведене у складу са Законом о поступку набавке робе, услуга и уступања радова.
- 4.7. Значајне измјене у структури буџета на крају године реалокацијом буџетских ставки указују да пројекција буџета није прављена на бази квалитетних инпута, а реалокације нису извршене у складу са чл. 8. Закона о извршењу буџета.
- 4.8. Приказивање расхода у 2002. години у износу од 221.745,24 КМ по основу авансних плаћања радова и услуга на одржавању објеката и опреме РДВ, који су извршени у наредној буџетској години, а не терете 2003. год., није у складу са рачуноводственим начелом узрочности и буџетским рачуноводственим прописима донијетим на основу чл. 58. Закона о буџетском систему РС.
- 4.9. Са позиције сталних средстава значајан дио јавних добара, који је евидентиран у ГКТ и помоћној књизи основних средстава РДВ у вриједности од 335.021.546 КМ, нема регулисан правни статус јер није извршена укњижба законом пренијетог права располагања овим добрима на РДВ са правних претходника – институција система СФРЈ. Ревизијом је такође констатовано да постоје рестрикције у укњижби станова које је суфинансирала РДВ– површине 234,90 м² због поступка њиховог прибављања, које није потврђено од стране Јавног правобранилаштва РС. У књиговодственим евиденцијама није одвојено третирано грађевинско земљиште и објекат.

- 4.10. Поједине финансијске трансакције РДВ у 2002. год. у вези са авансима, обавезама и расходима, нису књиговодствено третиране у складу са Правилником о садржини појединих рачуна у Контном оквиру за кориснике прихода Буџета Републике, Општина и градова, буџетских фондова и јавних фондова.
- 4.11. Настале обавезе РДВ у 2002. години нису исказане у потпуним износима.

5 Препоруке

У складу са утврђеним закључцима, проистеклим из проведених ревизионих активности одговорним лицима РДВ препоручује се:

- 5.1. Унапређење рачуноводственог система и система интерне контроле у циљу ефикаснијег пословања и објективног финансијског извјештавања. Претпоставка за побољшање рачуноводственог система је да се у области јавне потрошње употпуни законска регулатива како би се обезбиједио интегрално представљен и јасан принцип билансирања и примјена основних начела рачуноводственог евидентирања. Систем интерне контроле у РДВ може се подићи на виши ниво: прецизнијом организацијом кретања докумената, одређивањем лица која врше провјеру рачунске и суштинске исправности књиговодствених исправа (анализа провођења права и обавеза из уговора, ликвидација фактура, обрачуна плата, путних налога и сл.), утврђивањем интерних правила и примјеном истих за поједине врсте трошкова, евидентирање и праћење ситног инвентара, свеобухватан надзор над вршењем пописа и др.
- 5.2. Усаглашавање стања свих потраживања и обавеза РДВ како би се обезбиједило реално исказивање ових позиција у финансијским извјештајима.
- 5.3. Поштовање законом прописаних рокова у изради финансијских извјештаја у циљу благовременог и ваљаног доношења важних одлука корисника тих извјештаја.
- 5.4. Регулисање правног статуса сталне имовине РДВ.
- 5.5. Конзистентна примјена Закона о поступку набавке робе, услуга и уступања радова јер су постојећим Рјешењем Министарства финансија ограничени радови и услуге који се до 2004. године могу уговорити путем директне погодбе. У свим осталим случајевима, који нису обухваћени овим рјешењем, потребно је објединити годишње потребе и провести законске процедуре у циљу транспарентне набавке и рационалне употребе јавног новца.
- 5.6. Реструктурирање буџетских ставки (реалоцирање средстава у оквиру одобреног буџета) у складу са Законом о буџетском систему РС и Законом о извршењу буџета.
- 5.7. Правилно разграничење расхода у вези са временом њиховог настанка без обзира на моменат исплате.

- 5.8. Евидентирање свих обавеза РДВ, насталих као резултат садашњих или прошлих облигационих догађаја, у циљу вјеродостојног представљања информација.
- 5.9. Правилна класификација пословних промјена у складу са важећим контним оквиром, у циљу јединственог евидентирања средстава, прихода, расхода, потраживања и обавеза и њихове упоредивости.